

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного
бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ІНІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

«28» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини»

спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

освітня програма «Міжнародні відносини»

вид дисципліни обов'язкова

навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«28» серпня 2025 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Валентина ШАМРАЄВА, д. політ. наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини» (бакалаврського рівня)

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки першого (бакалаврського), спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» є ознайомлення з основними етапами розвитку міжнародних відносин від Стародавнього світу до становлення біполярної системи міжнародних відносин у середині ХХ.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія міжнародних відносин» є висвітлення основних характерних рис міжнародно-політичних проблем різних регіонів; розкриття особливостей дипломатичної практики різних держав; формування у студентів навичок критичного осмислення історичного досвіду розвитку міжнародних відносин.

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин* 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<i>Обов'язкова</i> / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
- год.	-
Самостійна робота	
56 год.	-
у тому числі індивідуальні завдання	

-

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

формування наступних загальних компетентностей

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Формування наступних спеціальних компетентностей

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання :

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та

національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

1.8. Пререквізити: ОК1 Історія України: цивілізаційний вимір, ОК3 Політичні студії

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія дипломатії стародавнього світу.

Тема 1. Дипломатія Стародавнього Сходу

Дипломатія Стародавнього Єгипту; зовнішня політика Вавилону; дипломатія Стародавньої Індії; Міжнародні відносини за часів китайських імперій Цінь і Хань.

Тема 2. Стародавня Греція: Греція у II на початку I тис. до н.е.

Дипломатія Афінської держави; міжнародні відносини Стародавньої Спарти; грецька колонізація: причини, напрямки, значення; греко-перські війни та їх наслідки; Пелопоннеська війни та піднесення Македонії.

Тема 3. Стародавній Рим: дипломатія за часів Римської республіки

Дипломатія Римської імперії; Велике переселення народів і падіння Західної Римської імперії.

Розділ 2. Дипломатія доби середньовіччя.

Тема 4. Дипломатія Раннього середньовіччя

Західна Римська імперія та варварські держави; дипломатія Арабського халіфату; Візантія у VII – XI ст.

Тема 5. Міжнародні відносини Центральної та Східної Європи

Хрестові походи; зовнішня політика Північно-Східної Русі у XII – XIII; дипломатія Золотої орди; Європа у XIV – XV ст.; Столітня війна; занепад Тевтонського ордену; утворення Московської держави та її зовнішня політика.

Розділ 3. Міжнародні відносини і зовнішня політика нового часу.

Тема 6. Міжнародні відносини європейських держав у XVI – XVII ст.:

Вплив Великих географічних відкриттів на міжнародні відносини кінця XV – XVII ст.; вплив Реформації і селянської війни в Німеччині на міжнародні відносини; Нідерландська революція і її вплив на міжнародні відносини; зовнішня політика Франції у XVI – першій половині XVII ст.; зовнішня політика Росії за часів Івана Грозного та у XVII ст.; зовнішня політика Англії у XVII ст.; Тридцятилітня війна в Європі.

Тема 7. Міжнародні відносини і зовнішня політика у XVIII ст.

Зовнішня політика Російської імперії у першій половині XVIII ст.; вплив на міжнародні відносини війни за незалежність у Північній Америці; вплив французької революції на європейські міжнародні відносини; зовнішня політика часів правління Наполеона Бонапарта; зовнішня політика Російської імперії у другій половині XVIII ст.

Тема 8. Міжнародні відносини і зовнішня політика у XIX ст.

Зовнішня політика США у першій половині XIX ст. та громадянська війна; вплив на міжнародні відносини революцій 1848 – 1849 рр. у Європі; утворення Німецької імперії та зовнішня політика Бісмарка; Російська імперія у XIX ст.; міжнародні відносини європейських країн XIX ст.

Розділ 4. Міжнародні відносини та зовнішня політика наприкінці XIX – у XX ст.

Тема 9. Перша світова війна в історії міжнародних відносин

Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст.; причини Першої світової війни; дипломатія європейських держав на початку XX ст.; українське питання у роки Першої світової війни; завершення Першої світової війни та плани устрою повоєнної системи міжнародних відносин.

Тема 10. Міжнародні відносини у 1918 – 1930 рр.

Версальська система міжнародних відносин; створення Ліги націй; міжнародні відносини в АТР; протиріччя у Європі та спроби їх усунення; міжнародні конференції та пакт Бріанна-Келлога.

Тема 11. Міжнародні відносини у 30-ті рр. XX ст.

Створення двох вогнищ війни; перехід фашистських держав до агресивної політики; Мюнхенські домовленості; Пакт Ріббентропа – Молотова. Початок Другої світової війни.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Історія дипломатії стародавнього світу.												
Тема 1. Дипломатія Стародавнього Сходу		2	2			5						
Тема 2. Стародавня Греція		2	2			5						
Тема 3. Стародавній Рим		2	2			5						
Разом за розділом 1		6	6			15						
Розділ 2. Дипломатія доби середньовіччя												
Тема 4. Дипломатія Раннього середньовіччя		4	4			5						
Тема 5. Міжнародні відносини Центральної та Східної Європи		4	4			5						
Разом за розділом 2		8	8			10						
Розділ 3. Міжнародні відносини і зовнішня політика нового часу												
Тема 6. Міжнародні відносини європейських держав у XVI – XVII ст.		2	2			5						
Тема 7. Міжнародні відносини і зовнішня політика у XVIII ст.		2	2			5						
Тема 8. Міжнародні відносини і зовнішня політика у XIX ст.		4	4			5						
Разом за розділом 3		8	8			15						
Розділ 4 Міжнародні відносини та зовнішня політика наприкінці XIX – у XX ст												
Тема 9. Перша світова війна в		2	2			5						

історії міжнародних відносин												
Тема 10. Міжнародні відносини у 1918 – 1930 рр		4	4			5						
Тема 11. Міжнародні відносини у 30-ті рр. XX ст.		4	4			6						
Разом за розділом 4		10	10			16						
Усього годин	120	32	32			56						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1	Дипломатія Стародавнього Сходу	2
2	Стародавня Греція.	2
3	Стародавній Рим	2
4-5	Дипломатія Раннього середньовіччя	4
6-7	Міжнародні відносини Центральної та Східної Європи	4
8	Міжнародні відносини європейських держав у XVI – XVII ст.	2
9	Міжнародні відносини і зовнішня політика у XVIII ст.	2
10-11	Міжнародні відносини і зовнішня політика у XIX ст.	4
12	Перша світова війна в історії міжнародних відносин	2
13-14	Міжнародні відносини у 1918 – 1930 рр.	4
15-16	Міжнародні відносини у 30-ті рр. XX ст.	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1	Підготовка до усного опитування на тему «Дипломатія Стародавнього Сходу» з наступних питань: Становлення міжнародних відносин на прикладі Стародавнього Єгипту. Зовнішня політика Вавілонської держави за часів царя Хамурапі. Міжнародно-правові відносини Стародавнього Сходу. Дипломатія Стародавньої Індії. Давньокитайська дипломатія.	5
2	Підготовка до усного опитування на тему «Стародавня Греція» з наступних питань: Дипломатія перших державних утворень у Греції у II тис. до н.е. Зовнішня політика Афіньської держави. Суперництво між Спартою та Афінами за домінування у Греції. Грецька колонізація.	5

	Греко-перські війни. Македонія у системі міжнародних відносин Стародавньої Греції. Зовнішня політика Олександра Македонського.	
3	Підготовка до усного опитування на тему « Стародавній Рим » з наступних питань: Зовнішня політика Риму за часів республіки. Основні напрямки зовнішньої політики Римської імперії. Велике переселення народів та його вплив на міжнародні відносини. Римська імперія та варвари. Розпад Римської імперії: причини та наслідки.	5
4	Підготовка до усного опитування на тему « Дипломатія Раннього середньовіччя » з наступних питань: Західна Римська імперія та варварські держави; дипломатія Арабського халіфату; Візантія у VII – XI ст.	5
5	Підготовка до усного опитування на тему Міжнародні відносини Центральної та Східної Європи: Хрестові походи; зовнішня політика Північно-Східної Русі у XII – XIII; дипломатія Золотої орди; Європа у XIV – XV ст.; Столітня війна; занепад Тевтонського ордену; утворення Московської держави та її зовнішня політика.	5
6	Підготовка до усного опитування на тему « Міжнародні відносини європейських держав у XVI – XVII ст. » з наступних питань: вплив Великих географічних відкриттів на міжнародні відносини кінця XV – XVII ст.; вплив Реформації і селянської війни в Німеччині на міжнародні відносини; Нідерландська революція і її вплив на міжнародні відносини; зовнішня політика Франції у XVI – першій половині XVII ст.; зовнішня політика Росії за часів Івана Грозного та у XVII ст.; зовнішня політика Англії у XVII ст.; Тридцятилітня війна в Європі.	5
7	Підготовка до усного опитування на тему « Міжнародні відносини і зовнішня політика у XVIII ст. » з наступних питань: зовнішня політика Російської імперії у першій половині XVIII ст.; вплив на міжнародні відносини війни за незалежність у Північній Америці; вплив французької революції на європейські міжнародні відносини; зовнішня політика часів правління Наполеона Бонапарта; зовнішня політика Російської імперії у другій половині XVIII ст.	5
8	Підготовка до усного опитування на тему « Міжнародні відносини і зовнішня політика у XIX ст. » з наступних питань: зовнішня політика США у першій половині XIX ст. та громадянська війна; вплив на міжнародні відносини революцій 1848 – 1849 рр. у Європі; утворення Німецької імперії та зовнішня політика Бісмарка; Російська імперія у XIX ст.; міжнародні відносини європейських країн XIX ст.	5
9	Підготовка до усного опитування на тему « Перша світова війна в історії міжнародних відносин » з наступних питань: міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст.; причини Першої світової війни; дипломатія європейських держав на початку XX ст.; українське питання у роки Першої світової війни; завершення Першої світової війни та плани устрою повоєнної системи міжнародних відносин.	5
10	Підготовка до усного опитування на тему « Міжнародні відносини у 1918 – 1930 рр. » з наступних питань: Версальська система міжнародних відносин; створення Ліги націй; міжнародні відносини в АТР; протиріччя у Європі та спроби їх усунення; міжнародні конференції та пакт Бріанна-Келлога.	5
11	Підготовка до усного опитування на тему « Міжнародні відносини у 30-ті рр. XX ст. » з наступних питань: Створення двох вогнищ війни; перехід фашистських держав до агресивної політики; Мюнхенські	6

	домовленості; Пакт Ріббентропа – Молотова. Початок Другої світової війни.	
Всього		56

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом

7. Методи навчання

Під методом навчання розуміємо спосіб упорядкованої взаємозв'язаної діяльності викладача, направленої на досягнення мети вивчення дисципліни, рішення завдань виховання і розвитку студента в процесі навчання. Тобто, це – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) семінарські заняття, в) самостійна робота студентів, г) консультації.

Метод навчання – взаємопов'язана діяльність викладача та студента, спрямована на засвоєння студентами системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток.

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в межах репродуктивного (відтворюючого) мислення. Цей метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації.

Репродуктивний метод. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписами, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількарізним відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні завдання, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

Метод проблемного викладу. Науково-педагогічний працівник (НПП) до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб вирішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й учасниками наукового пошуку. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки НПП.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом НПП. Процес мислення здобуває продуктивний характер.

Процес мислення поетапно направляється й контролюється НПП або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах.

Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес розв'язання завдання).

Дискусійні методи. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції.

Метод моделювання. Моделювання ситуацій під час навчального процесу – це створення таких ситуацій-моделей, де реальні об'єкти замінюються символами і взаємовідносини між учасниками діяльності складаються не природно, а організовані спеціально під керівництвом НПП, тобто штучно.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись й інші види активностей здобувача: проходження дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу); участь у міжнародних наукових та освітніх заходах (тренінги, конференції, семінари з історії міжнародних відносин з підготовкою доповіді, проєкту, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу чи відповідним сертифікатом).

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та семінарських занять (групова дискусія);
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- виконанням індивідуальної роботи (реферати, доповіді тощо);
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати результати дослідницької роботи із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Сума балів, які студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Усі роботи, виконані та представлені на заняттях в рамках навчальної дисципліни, включаючи доповіді, презентації, кейс-стаді та інші проєктні завдання, повинні бути обов'язково завантажені в систему дистанційного навчання Moodle у зазначені терміни. Це є необхідною умовою для їхнього подальшого оцінювання та обліку.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзаменаційної роботи.

Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти протягом семестру повинен набрати не менше 10 балів (поточна успішність).

В умовах дії обставин непереборної сили, як виняток, студент може бути допущеним з меншою кількістю балів.

Екзамен складається в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні конфлікти та безпека». Екзаменаційна робота включає 40 тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Максимальна оцінка, яку здобувач вищої освіти має можливість отримати за результатами екзаменаційної роботи, складає 40 балів.

Відповідно, максимальна кількість набраних балів за вивчення дисципліни складає 100 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	
P1	P2	P3	P4			100
15	15	15	15		60	100

P1, P2 ... – розділи.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів (7-8 балів для тем 4-5) ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;

- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали (6 балів для тем 4-5) ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;

- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали (5 балів для тем 4-5) ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;

- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;

- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали (3-4 бали для тем 4-5) ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал (1-2 бали для тем 4-5) ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.

Екзаменаційні роботи виконуються у письмовій формі. Екзаменаційна робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожен правильну відповідь нараховується один бал.

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

1. Зарахування сертифікованих курсів

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов'язані зі змістом дисципліни.

Умови зарахування:

- Студент має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу.
- Курс має бути погоджений з викладачем.
- За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової поточної успішності.

2. Зарахування активної участі в наукових заходах

Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, семінарах, публікацію наукових статей або тез досліджень.

Умови зарахування:

- Студент має надати офіційне звернення до викладача.
- До звернення необхідно додати підтверджуючі документи (сертифікати учасника конференції, копії наукових публікацій, витяги з протоколів тощо).

Кількість балів:

- Участь з доповіддю на науково-практичній конференції: до 3 балів.
- Публікація тез конференції: до 5 балів.
- Публікація статті у фаховому виданні: до 15 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендоване методичне забезпечення та література

Основна література

1. Дистанційний курс «Історія міжнародних відносин» URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1218>
2. Булик М. В. Історія міжнародних відносин у давні часи : навчальний посібник. Марі уполь : МДХ 2017. 274 с.

3. Гавриленко О. А., Сироїд Т. Я. Історія міжнародного права: стародавня доба: навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.

4. Д'ячков С. В. Історія середньовічного Сходу : підручник для студентів класичних університетів. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 448 с.

5. Історія західноєвропейського раннього нового часу : хрестоматія / упоряд.: Дятлов В. О., Котляров В. М. Київ : Київський університет, 2019. 511 с.

6. Історія міжнародних відносин : підручник / Алексеєнко І. В., Маргулов А. Х., Єремєєва І. А., Несправа М. В. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с.

7. Шамраєва В.М. Міжнародні відносини та зовнішня політика. Частина І. Історія дипломатії: навчальний посібник. ХАРКІВ: Фактор, 2012. 112 с.

Допоміжна література

1. Білер Г., Дмитрієв А. І. Вестфальський мир (до 350-ї річниці договору) / пер. з нім. А. І. Дмитрієв, М. І Міхньова. Київ : ІнЮре, 1998. 180 с.

2. Борисова О. В. Зовнішня політика України: історія та сучасність. Київ : Кондор, 2017. 341 с.

3. Бульвінський А. Г. Українські землі в міжнародних вимірах періоду Пізнього Середньовіччя та раннього Нового часу. Україна в Європі: контекст міжнародних відносин. Київ, 2011. С. 142-164.

4. Гудзяк Б. Криза і реформа: Київська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії. Львів, 2000. 426 с.

5. Дмитрієв А. І. Вестфальський мир 1648 року і сучасне міжнародне право. Київ : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. 426 с.

6. Дорошко М. Є. Історія України. Курс лекцій. Київ : Саміт-книга, 2021. 472 с.

7. Дятлов В. О. Людина, реформи і революції в Європі доби раннього Модерну (XVI- XVIII ст.). Чернігів : Десна Поліграф, 2021. 184 с.

8. Дятлов В. О. Реформація у Німеччині. Люди. Ідеї. Практики. Чернігів : Десна Поліграф, 2023. 380 с.

9. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів : Львівський національний університет ім. І. Франка, 2002. 752 с.

10. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до нового часу. Київ : Проза, 2005. 560 с.

11. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX століття) : курс лекцій : навчальний посібник / Яровий В. І. та ін. ; за ред. В. І. Ярового. Вид. 3-тє. Київ : Либідь, 2009. 632 с.

12. Історія міжнародних відносин : підручник / Алексеєнко І. В., Маргулов А. Х., Єремєєва І. А., Несправа М. В. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с.
13. Кучик О. С., Заяць О. А. Зовнішня політика України : підручник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 446 с.
14. Леп'явко С. А. Українське козацтво у міжнародних відносинах (1561-1591/ Чернігів : Сіверянська думка, 1999. 216 с.
15. Нариси з історії дипломатії України / Галенко О. І та ін.; під ред. В. А. Смолія. Київ : Альтернативи, 2001. 736 с.
16. Ржевська В. С. Елементи колективної безпеки у змісті Вестфальського миру 1648 р. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2012. Вип. 108. С. 206-211.
17. Рубель В. А. Історія середньовічного Сходу : тематична хрестоматія. Київ : Либідь, 2000. 624 с.; 2011. 792 с.
18. Степанчук Ю. Українське козацтво у системі міжнародних відносин Східної Європи у XVI - першій половині XVII ст. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2008. Вип. 39. С. 37-41.
19. Тимошенко Л. В. Берестейська унія 1596 р. Дрогобич : Коло, 2004. 197 с.
20. Хрестоматія з історії західних та південних слов'ян. Давня доба, Середньовіччя : навчальний посібник / упоряд.: В. І. Яровий, С. М. Мотрук, В. П. Шумило ; ред. В. І. Яровий. Київ : Либідь, 2011. 416 с.
21. Ціватий В. Г. Європейська зовнішня політика доби раннього Нового і Нового часу: проблеми інституалізації (теоретико-методологічний аспект). Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2000. Вип. 4. С. 268-274.
22. Ціватий В. Г. Європейська Реформація та особливості процесів інституціоналізації зовнішньої політики і дипломатії ранньої модерної доби: теоретико-методологічний аспект. Європейська Реформація XVI ст.: історико-антропологічний вимір. Запоріжжя : АА ТанDEM, 2017. С. 10-27.
23. Ціватий В. Г. Європейська система міжнародних відносин і дипломатична практика в період Тридцятилітньої війни (1618-1648 рр.): інституціональний та конгруентний дискурси. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Історичні науки. 2020. Вип. 30. С. 39-49.
24. Ціватий В. Г. Міжнародно-політичні наслідки й фронтири Тридцятилітньої війни (1618-1648): історичний, дипломатичний та інституціональний дискурси. Наукові записки ВДПУ ім. М.М. Коцюбинського. Серія: Історія. 2019. Вип. 27. С. 88-96.
25. Ціватий В. Європейський зовнішньополітичний простір доби раннього нового часу (XVI-XVIII ст.): концепти і дипломатичний інструментарій. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. 2013. Вип. 22. С. 116-128.
26. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України : підручник. Київ : БАТ і К, 2015. 478 с.

27. Чекаленко Л. Д., Федуняк С. Г. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів) : підручник. Київ : ДП «Вид. дім "Персонал"», 2010. 464 с.

28. Шамраєва В.М. Зовнішньополітична концепція УНР доби Директорії: процес вироблення та практична реалізація. Монографія. Харків: Вид-во Хар РІ НАДУ «Магістр», 2012. 172 с

29. Яблонський В. В. Військове мистецтво і дипломатія давнього Єгипту доби Нового царства. Київ : Друкарник, 2024. 214 с.

12 Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Історія міжнародних відносин».

Додаток 1

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин»

(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник декана _____ факультету з навчальної роботи

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.